

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 21, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:9126](#) 28-09-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:2451](#) 21-09-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2892](#) 21-09-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2883](#) 17-09-2021

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2021:1818](#) 14-09-2021

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2021:4196](#) 22-09-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2018:11488](#) 19-12-2018

RECHTSPRAAK

***Bedrijfsopvolgingsfaciliteit bij schenking na herstructurering.
Bezitseis.***

Moeder heeft in 2013 alle aandelen in een bv geschonken aan haar kind. De bv drijft dan een onderneming als bedoeld in artikel 35c lid 1 SW 1956. In geschil is in hoeverre de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) van toepassing is (art. 35b e.v. SW 1956), meer in het bijzonder in hoeverre aan de bezitseis is voldaan (art. 35d lid 1 onder c SW 1956).

Aan de schenking is een herstructurering vooraf gegaan. Moeder hield oorspronkelijk 49% van alle aandelen in een concern met twee activiteiten ('horen' en 'zien'). Door een juridische (ruzie)splitsing kreeg moeder in 2011 alle aandelen van de vennootschappen met de activiteit 'horen'. Ze heeft haar deelneming in de activiteit 'zien' als het ware uitgeruild tegen de overige aandelen in de activiteit 'horen'. Daardoor is in 2011 haar belang in de deelneming 'horen' tot 100% aangegroeid.

Volgens de rechtbank (ECLI:NL:RBZWB:2019:3757) was slechts voor 49% van de geschonken aandelen aan de bezitseis van vijf jaar voldaan en was alleen voor dat gedeelte de BOR van toepassing. Het hof vernietigt de uitspraak van de rechtbank.

Voor de toepassing van de BOR is beslissend de situatie op het tijdstip van de verkrijging. De bv dreef op dat moment een materiele onderneming. Niet van belang is of in die onderneming (zelfstandige) gedeelten zijn te onderscheiden. Dat is anders als in de onderneming van de bv meerdere ondernemingen zijn te onderscheiden, maar daarvan is geen sprake. De omstandigheid dat het belang van moeder door middel van de ruziesplitsing de gehele onderneming omvat, staat derhalve aan toepassing van de BOR niet in de weg. Ten tijde van de schenking was het belang in de onderneming ook niet meer als een gedeeltelijk belang te identificeren. Het oorspronkelijke 49% belang is door middel van de ruziesplitsing een 100% belang geworden in de onderneming die als zodanig al vijf jaar in die vorm werd gedreven. Dan is niet relevant in hoeverre moeder voorheen slechts voor een gedeelte een belang had in die onderneming, aldus het hof.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 17-09-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2883

Zaaknummer: 19/00378

Rechters: I. Reijngoud, B.F.A. van Huijgevoort en R.C.H.M. Lips

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Verticale ouderlijke boedelverdeling. Beheerswerkzaamheden.
Ongerechtvaardigde verrijking.***

Door de verticale ouderlijke boedelverdeling (art. 4:1167 oud BW) van moeder heeft elk van haar kinderen A, B en C een pand toegedeeld gekregen. Een vierde pand is onverdeeld gebleven. Kind A had voor moeders overlijden de vier panden in beheer op grond van een beheersovereenkomst. Na moeders overlijden in 2011 heeft A het beheer van alle panden voortgezet. Moeder heeft geen executeur benoemd. A vordert van B en C een beheersvergoeding voor zijn beheerswerkzaamheden na moeders overlijden.

De rechten en verplichtingen uit de beheersovereenkomst zijn op A, B en C als erfgenamen overgegaan (art. 4:182 lid 1 BW). B en C hebben onvoldoende onderbouwd dat A de postume werkzaamheden niet zonder hun medewerking mocht verrichten. B en C hebben zich afzijdig gehouden.

A heeft volgens het hof bevoegdelijk gehandeld ten aanzien van het nog onverdeelde pand (art. 3:170 lid 1 BW). De beheersvergoeding daarvoor moeten A, B en C gezamenlijk dragen (art. 3:166 BW). Wat betreft het beheer van de aan B en C toegedeelde panden, zijn B en C ongerechtvaardigd verrijkt door het beheer door A. A heeft op grond daarvan recht op vergoeding (art. 6:212 BW).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 21-09-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2892

Zaaknummer: 200.213.472_03

Rechters: M.E. Smorenburg, H.K.N. Vos en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Keuzelegaat tegen inbreng niet afgegeven. Ondeelbare rechtsverhouding.

Zusters A en B hebben in 2002 tezamen van hun moeder geërfd. In 2014 is zuster B overleden. Zij liet haar drie kinderen en echtgenoot als gezamenlijke erfgenamen achter. B had aan haar echtgenoot de goederen uit haar nalatenschap gelegateerd tegen inbreng van de waarde.

Tot moeders nalatenschap behoorde een garage die zuster B en haar echtgenoot jarenlang in gebruik hadden. De rechtbank heeft A en de echtgenoot van B gelast de garage te verkopen aan een derde en de opbrengst te delen. Bij de levering komt A erachter dat ook de kinderen van B deelgenoten zijn in de garage. Volgens A is sprake van een ondeelbare rechtsverhouding, zodat ook de kinderen betrokken moeten worden in de procedure over de garage tussen A en de echtgenoot van B.

Het hof geeft A gelijk. De echtgenoot van B wijst tevergeefs op het legaat in B's testament. Het legaat heeft geen goederenrechtelijke werking. B's aandeel in de garage is nooit geleverd aan de echtgenoot. De echtgenoot zou de verkoopopbrengst hebben afgerekend met de kinderen. In zoverre kan de vraag worden gesteld of er nog enig belang is bij het oproepen van de kinderen wat betreft de kwestie van de verdeling van de verkoopopbrengst. De oproeping van de kinderen is in ieder geval nog wel relevant wat betreft de door A gevorderde gebruiksvergoeding over de periode voor B's overlijden. Dit betreft een vordering op de nalatenschap van B die al haar erfgenamen aangaat.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 14-09-2021

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2021:1818

Zaaknummer: 200.293.432/01

Rechters: C.M. Warnaar, F. Ibili en A. Zonneveld

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ambtshalve nietigverklaring van akte beneficiaire aanvaarding.

A heeft op 19 juni 2018 een nalatenschap verworpen. Op 30 augustus ontvangt de rechtbank van A een verklaring van beneficiaire aanvaarding van dezelfde nalatenschap. De rechtbank verklaart de laatste verklaring amtsshalve nietig.

De verwerping is onherroepelijk en heeft terugwerkende kracht. Artikel 4:194 BW ziet slechts op zuivere aanvaarding en kan na verwerping niet van toepassing zijn. Ook is niet gebleken dat de verwerping door bedreiging, bedrog of misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen. De rechtbank gelast verbetering van het boedelregister, zodanig dat de beneficiaire aanvaarding wordt doorgehaald.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-12-2018

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2018:11488

Zaaknummer: 87497

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap en aanvullend beroep op legitieme portie.

De vader en moeder van A, B en C zijn in 2007 respectievelijk 2017 overleden. Moeder heeft overbedelingsschulden aan de kinderen uit hoofde van de nalatenschap van vader. Moeder heeft alle aandelen in haar beheer-bv gelegateerd aan kind C, zonder vergoeding van de waarde aan de nalatenschap.

A, B en C hebben moeders nalatenschap beneficiair aanvaard en vorderen verdeling van de nalatenschap. A en B beroepen zich aanvullend op hun legitieme portie in haar nalatenschap. Deze zou zijn geschonden door giften en het legaat aan C.

De rechtbank overweegt dat, als de waarde van de goederen die aan A en B worden toebedeeld minder is dan hun legitieme porties, zij recht hebben op een aanvullende vergoeding in geld. De rechtbank merkt hierbij op dat de omvang van de te verdelen nalatenschap, niet gelijk is aan de legitieme massa waaruit de legitieme portie van A en B moet worden berekend. Voor de verdeling van goederen geldt als peildatum het moment van verdelen, en maken na overlijden ontvangen inkomsten, zoals huurinkomsten, deel uit van de te verdelen nalatenschap. Voor de legitieme geldt de waarde onmiddellijk na moeders overlijden (art. 4:6 BW, art. 4:65 BW).

C huurde van de beheer-bv van moeder een pand. Volgens A en B ging hier een gift aan C in schuil die meetelt voor de legitimaire massa. Als al sprake was van een te lage huur en de bevoordeling van C werd beoogd, dan brengt dit volgens de rechtbank nog niet mee dat sprake was van een gift van erflaatster.

Tot moeders nalatenschap behoort een rekening-courantschuld aan de beheer-bv. Van dit geld heeft moeder gelijkelijk schenkingen gedaan aan A, B en C. Volgens A en B is het in strijd met de redelijkheid en billijkheid dat zij voor de rekening-courantschuld zouden worden aangesproken door de bv, omdat zij hun schenking dan per saldo zouden moeten terugbetalen. Het verweer van A en B slaagt niet, omdat de bv een aparte rechtspersoon is.

De rechtbank geeft partijen in overweging om op basis van de beslissingen in het vonnis in onderling overleg de nalatenschap af te wikkelen en alsnog tot een verdeling te komen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 22-09-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2021:4196

Zaaknummer: 130829 / 131706

Rechters: S.M. Schothorst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Geheimhoudingsplicht notaris strekt zich ook uit over gespreksaantekeningen testament.

Erflater heeft het recht van gebruik en bewoning van (een deel van) zijn landgoed gelegateerd aan zijn partner. Ingeval het legaat tot statusverlies in de zin van de Natuurschoonwet leidt, moet het legaat voor niet geschreven worden beschouwd, aldus het testament. De partner en de erfgenamen zijn het niet eens over de uitleg van het testament, meer in het bijzonder over de vraag of het legaat effect heeft.

De partner verzoekt de (oud-)notaris die het testament heeft gepasseerd en zijn opvolger om inzage in de gespreksaantekeningen van het opmaken van het testament in 2006. Beiden beroepen zich op hun geheimhoudingsplicht (art. 22 lid 1 WNA). De partner klaagt hier tevergeefs over.

De vraag hoe ver de geheimhoudingsplicht zich uitstrekt, wordt in beginsel door de betrokken notaris zelf beantwoord. Het hof ziet geen uitzonderlijke omstandigheden die ertoe dwingen dat de oud-notaris de aantekeningen moet prijsgeven. Ten aanzien van de opvolgende notaris geldt dat de aantekeningen niet tot haar protocol behoren.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 21-09-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:2451

Zaaknummer: 200.291.993/01 NOT

Rechters: A.R. Sturhoofd, C.H.M. van Altena en T.K. Lekkerkerker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap. Hof gelast verkoop aan derde, gelet op ernstig verstoorde familieverhouding.

Twee broers erven in 2017 de nalatenschap van hun moeder. Daartoe behoort een weiland. De rechtbank heeft het weiland toegedeeld aan broer A. In hoger beroep vordert broer B toedeling aan beiden (waarna het weiland kan worden gesplitst in twee delen) of toedeling aan B alleen. Het hof gelast daarentegen verkoop aan een derde en verdeling van de geldelijke opbrengst (art. 3:185 lid 1 BW).

Beide broers lijken valide redenen voor toedeling te hebben, maar voor geen van beiden is het een kwestie van broodwinning of iets dergelijks. Gelet op de ernstig verstoorde verstandhouding tussen A en B, acht het hof het niet in het belang van partijen dat het weiland aan een van hen wordt toegedeeld of gesplitst. Het hof verwacht dat dat het jarenlange familieconflict zal laten voortslepen of verergeren.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-09-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:9126

Zaaknummer: 200.272.347

Rechters: P.S. Bakker, O.E. Mulder en C. Koopman

Wetsartikelen: